

Motion till riksdagen

1989/90:So416

av Lars Werner m.fl. (vpk)

Förbud mot amalgam

Amalgam är en av flera produkter som Kemikalieinspektionen vill förbjuda. Amalgam innehåller kvicksilver och kvicksilver bryts inte ner i naturen. Istället lagras det och orsakar skador på djur och växtliv.

I dag finns det runt 370 000 människor i Sverige som anser sig ha blivit skadade av amalgam i tänderna. Allt fler forskningsrapporter visar att kvicksilverånga läcker ur tandamalgamet, i synnerhet vid tuggning och intag av heta drycker, och korroderar till följd av elektriska strömmar i munhålan.

Det har också, genom nya kanadensiska och japanska forskningsrön, visat sig att riskerna för fosterskador hos gravida kvinnor som får sina tänder lagade med amalgam, kan vara större än man hittills trott. Kvicksilverånga utlöst av amalgam absorberas lätt i bland annat lungor, mag- och tarmkanal samt käkben. Kvicksilvret fortsätter att ackumuleras såväl hos modern som hos fostret. Nyfödda får också tillskott av kvicksilver via modersmjölken.

En japansk undersökning har för första gången med data visat hur det sker en transport av kvicksilver från amalgam från placentan, moderkakan, till fostret och hur kvicksilvret lagras i fostret.

Det finns i dag ingen anledning att tveka inför beslutet att förbjuda amalgam som tandlagingsmedel. Det finns tillgång till ersättningsmaterial, t.ex. guld, kompositer, keramer och porslin. Det finns numera också en praktiskt fungerande teknik, cad-cam-tekniken, där man med hjälp av en dator avbildar kaviteter och tillverkar skräddarsydda inlägg i biologiskt acceptabla material.

Fortfarande avses det inom delar av forskarvärlden att amalgamets farlighet ska bevisas till 100 % innan preparatet förbjuds. En rimligare hållning vore att blotta misstanken att det vållar skada i vården skulle leda till att preparatet förbjöds intill det att dess ofarlighet bevisats.

Samtidigt bör forskningen med att få fram bättre ersättningsmaterial intensifieras. En allmän erfarenhet visar att när myndigheter varslar om förbud, hittar industrin snabbt lösningar. En 3-årig avvecklingsperiod kan därför vara motiverad. Likaså ett samhälleligt forskningsstöd eftersom erfarenhet också visar att industrin framför allt har intresse för projekt som är omedelbart vinstgivande.

Det finns idag ingen ansvarig myndighet för tandvårdsmaterial vilket också medför att biverkningar inte registreras. Vpk menar att alla tandvårdsmaterial måste betraktas som läkemedel och som sådant också underkastas kontroll, framför allt vad gäller biverkningar.

Hemställan

Mot. 1989/90

So416

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att amalgam skall förbjudas som tandlagningsmedel.
2. att riksdagen hos regeringen begär att forskningen för framtagandet av ofarligt och alternativt tandlagningsmaterial intensifieras under en avvecklingsperiod på tre år.
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att allt tandlagningsmaterial skall betraktas som läkemedel och salunda lyda under läkemedelsförordningen och underställas föreskriven biverkningskontroll.

Stockholm den 16 januari 1990

Lars Werner (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Gudrun Schyman (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)